

BESLUT

2020-11-02 Dnr: 20/02436

SAKEN

Rapport, SVT1, 2020-06-02, kl. 19.30, och *Aktuellt*, SVT2, 2020-06-02, inslag om demonstrationer i närheten av Vita huset; fråga om saklighet

BESLUT

Inslagen frias. De strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGEN

Inslagen handlade bland annat om kritik som riktades mot USA:s president efter att polisen hade använt våld för att skingra demonstranter i närheten av Vita huset.

***Rapport* den 2 juni 2020 kl. 19.30**

I det så kallade löpet visades en skylt med texten ”USA. Fortsatta protester”. Följande sades.

(Nyhetspresentatör) – Fortsatt oroligt på flera platser i USA i natt. Skarp kritik från flera håll mot president Trump.

I påannonseringen sa nyhetsuppläsaren följande.

Så ska vi till USA, där det har varit ännu en natt av oroligheter till följd av protesterna mot polisen, som dödade [personnamn] vid ett ingripande i förra veckan. Och president Trump har fått skarp kritik för att ha kört bort demonstranter för att låta sig fotograferas.

I inledningen av reportaget sades följande av en reporter.

Runt Vita huset i den amerikanska huvudstaden var gatorna i morse stängda. Stängsel har rests vid stora samlingsplatser för de senaste dagarnas protester i Washington D.C., del i den proteströrelse som svept över USA efter 46-åriga [personnamn] död i polisens händer. President Trump har under dagen fått skarp kritik sen polis i går använde tårgas för att skingra en protest nära Vita huset. Det strax innan Trump skulle hålla tal. Kritiker menar att fredliga demonstranter kördes bort med våld för att Trump skulle kunna gå till kyrkan på andra sidan gatan och där låta sig fotograferas. Demokratiska presidentkandidaten Joe Biden riktade i dag skarp kritik mot Trump.

Därefter visades en filmad sekvens av ett tal av Joe Biden. Han sa följande, i svensk översättning.

När fredliga demonstranter skingras för att en president, en president ska kunna gå från folkets hus - Vita huset – och man använder tårgas och distraktionsgranater för att han ska bli fotograferad – vid en av de mest historiska kyrkorna i landet, eller åtminstone Washington. Inte undra på att vi då tror att presidenten är mer intresserad av makt än principer.

Reportern redogjorde för den påföljande nattens oroligheter på flera platser i USA. Därefter intervjuades en av Sveriges Television AB:s (SVT) USA-korrespondenter i direktsändning. Han berättade bland annat att det stora samtalsämnet var att demonstranterna i Lafayette Park utanför Vita huset hade tvingats bort med våld, trots att de inte hade brutit mot några lagar eller något utgångsförbud. Korrespondenten analyserade vad presidenten sagt om militära insatser i de delstater där guvernörerna inte kunde upprätthålla lag och ordning. Avslutningsvis redogjorde han för reaktionerna från Joe Biden och Demokraterna.

Aktuellt den 2 juni 2020

I det så kallade löpet visades en skylt med texten ”USA. Fortsatt oro efter demonstrationer”. Följande sades.

(Nyhetspresentatör) – Mycket spänt läge i USA. Hur påverkas protesterna om president Trump sätter in militär?

Programledaren sa följande i påannonseringen av inslaget.

Nu till protesterna runt om i USA som fortsätter och nu talar president Trump om att sätta in militär. Samtidigt så kommer skarp kritik mot Trump för att demonstranter vid Vita huset kördes bort med tårgas.

Inslaget var därefter likalydande med det som sändes i *Rapport* kl.19.30. USA-korrespondenten intervjuades också i detta inslag i direktsändning. Bland annat följande sades.

(Programledare) – Ja [personnamn], vår korrespondent, att det blev så våldsamt vid Vita huset i Washington i går kväll, det har ju fått väldigt stor uppmärksamhet. Hur unik är den här händelsen? (Korrespondent) – Det är en väldigt speciell situation. Beslutet ska ha fattats av justitieminister [personnamn] strax innan Donald Trumps tal till nationen började, att utrymma Lafayette Park som ju ligger precis framför Vita huset. Det som gör den här situationen så utmanande att förstå för många här det är att det var en fredlig demonstration, utgångsförbudet hade inte påbörjats och man möttes av ett väldigt tufft våld, uppfattade många det som ifrån polisen med gummikulor och tårgas. Och allt det här då för att presidenten skulle ta sig över gräsmattan till St. Johns kyrka och ta bilder med olika tidningar.

Därefter analyserade korrespondenten på fråga av programledaren uppgifterna från Donald Trump om att han skulle kunna komma att sätta in militär i vissa delstater. Avslutningsvis intervjuades en professor i nordamerikastudier om bland annat oroligheterna och möjligheterna till militära insatser ur ett historiskt perspektiv.

ANMÄLAN

Anmälaran anser att det felaktigt påstods att tårgas hade använts för att skingra demonstranterna. Anmälaran hänvisar till en tweet av Donald Trump och till ett uttalande från en kommissarie vid United States Park Police. Enligt uttalandet började polisen använda rökgranater och pepparsprejkulor när många av demonstranterna blev mer aggressiva. Ingen tårgas användes för att spärra av området.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslagen stämmer överens med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

I samband med, och i direkt anslutning till händelsen vid Lafayette Square utanför Vita huset, rapporterade media om polisens ingrepp mot demonstranterna. På New York Times hemsida, [nytimes.com](https://www.nytimes.com), beskrevs det så här:

[...] de träffades av distraktionsgranater och duschades med tårgas.

På National Public Radios hemsida, [npr.org](https://www.npr.org), var rubriken kopplad till samma händelser följande:

Fredliga demonstranter tårgasas för att ge plats åt Trumps fotografering vid kyrka.

I ett telegram från nyhetsbyrån Associated Press, AP, uttrycktes det med dessa ord på Public Broadcasting Services hemsida, [pbs.org](https://www.pbs.org):

Polisen utrymde demonstranter från området med tårgas inför Trumps besök.

Dagarna efter händelsen uppstod en diskussion om dels den polisrapport som förnekade användandet av tårgas men också en debatt om definitionen av tårgas. Det blev också en semantisk diskussion:

Tårgas är ett brett begrepp och definieras ofta som ett syntetiskt kemiskt irritationsmedel. Pepparsprej är ett kemiskt irritationsmedel med ursprung i naturen som ger upphov till många effekter som liknar vanliga tårgaser, inklusive tillfällig blindhet och en brännande känsla i näsan.

I samma källa, [Vox.com](https://www.vox.com), redogjordes för de olika turerna kring användandet av tårgas. Samma avsändare som låg bakom den ursprungliga polisrapporten som förnekade att polisen använde sig av tårgas modifierade sitt uttalande:

Jag säger inte att det inte är en tårgas, jag säger bara att vi använder en pepparsprejkula som skjuter ett pulver.

Två veckor efter händelsen utanför Vita huset tillstod enligt [Buzzfeednews.com](https://www.buzzfeednews.com) Secret Service användandet av tårgas:

Men nästan två veckor efter att de påstått att kemiska irritationsmedel inte använts för att göra plats för president Donald Trumps fotografering utanför St. John's Episcopal Church medgav Secret Service på lördagen att tårgas faktiskt hade använts mot demonstranterna.

Såväl den kunskap som fanns tillgänglig i samband med att inslaget sändes i *Rapport* och *Aktuellt*, som resultatet av den efterföljande debatten som pågick i ett par veckors tid, visar att SVT:s bevakning av händelsen vid Lafayette Square var publicistiskt motiverad och korrekt beskriven.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

SVT har genom sammanställningen av uppgifter från flera av varandra oberoende amerikanska nyhetskällor i sitt yttrande visat att bolaget haft grund för uppgiften att tårgas användes mot demonstranterna vid Lafayette Square. Inslagen strider därför inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Johannes Wik

Originalhandlingar med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.